

KURTTURUUSU
Haitallinen vieraslaji

Kuva: Terhi Rytteri CC-BY-NC 4.0

Kurtturuusu on alun perin kotoisin Koillis-Aasiasta, josta on tuotu koriste- ja puutarhakasviksi Eurooppaan 1800-luvulla. Kestävyytensä vuoksi kurtturuusu on ollut suosittu koristekasvi sekä yksittäispensaina että tienvarsien massaistutuksissa. Kurtturuusu on erittäin kestävä laji: se kestää paahdetta, kuivuutta, pakkasta, suurempiakin lumimääriä, suolavettä, tiesuolaa ja voimakasta leikkausta. Sen kiulukat kelluvat sekä suolaisessa että makeassa vedessä ja voivat siksi kulkeutua vedessä rannalta toiselle. Linnut ja jyrsijät syövät kiulukoita ja kuljettavat siemeniä uusille alueille. Leviää juurivesoista laajaksi tiheiköksi. Laji on Kansallisen vieraslajilain mukaan säädetty haitalliseksi vieraslajiksi. **Kansallinen vieraslajilaki tuli voimaan 1.1.2016.**

TUNNISTUS:

- monivuotinen
- 0,5-1,5metriä korkea pensas, joka leviää maavarsiston avulla tehokkaasti.
- oksat ovat tiheäpiikkisiä, piikit ovat suoria ja erikokoisia.
- lehdet ovat pinnaltaan uurteisia, mistä johtuu kasvin virallinen nimikin Kurttulehtiruusu. Lehden alapuoli on hieman karvainen.
- kukat ovat kookkaat, yleensä voimakkaan vaaleanpunaiset (jopa purppuran punaiset) tai joskus valkoiset. Kukan terälehtiä on yleensä viisi. Ei koskaan useaa kerrosta.
- kiulukat ovat keskeltä litistyneet, nauriin muotoiset.
- Lisääntyy sekä juurten että siementen avulla
- muut alalajikkeet, kuten Hansaruusu eivät ole haitallisia/kiellettyjä.

Lisätietoa vieraslajit.fi -sivustolta

Kuva: Janne Lindroos/Yle

Kuva: Heikki Luoto/Flowerpecker

Kuva: Jouko Rikkinen, CC-BY-NC 4.0

TORJUNTA:

- **Vaatii aikaa ja sitkeyttä**, sillä kasvi jatkaa kasvuaan pienestäkin juurakon kappaleesta useita vuosia
- **Helpointa taimien ollessa pieniä**, jolloin ne voi kiskoa irti juurineen
- **Kookkaammat yksilöt**: leikkaa ensin tyveä myöten matalaksi, jotta päästään kaivamaan juurakko kokonaan irti maasta.
- **Varret ja juuret** voi kerätä asfaltille tai paksun muovin päälle kuivumaan ja reilun viikon päästä hakettaa. Kiulukat kerätään polttojätteeseen! Juurakoita ei risujätteeseen eikä kompostiin.
- **Suojaa kädet ja käsivarret**, sillä kasvi on piikkikas
- **Laajojen kasvustojen torjunta** kannattaa tehdä traktorin avulla
- **Kaikki toimenpiteet** vaativat myös jälkihoitoa ja seurantaa, sillä juurakon kappaleita ja siemeniä jää aina maahan. Alue kannattaa siis jättää nurmelle, jolloin maasta nousevat versot on helppo ajaa nurmileikkurilla pois.
- **Näännyttäminen**: kaikki uudet, vihreät lehdet katkaistaan pois. Ensimmäisenä kesänä 3-4 kertaa, seuraavina vuosina aina uusien versojen ilmestyttyä. Muutamassa vuodessa pensas näännyttyä hengiltä kokonaan.
- **Peittäminen**: ruusukasvusto leikataan alas ja peitetään huolellisesti tukevalla pressulla, joka kiinnitetään tukevasti maahan. Pressun annetaan olla paikallaan 2-3 vuotta. Reunoilta puskevat versot kiskotaan pois.
- **Kurtturuusun leviämisen puutarhasta luontoon** voi estää keräämällä syksyllä kiulukat pois. Tämä kannattaa tehdä myös sallituille lajikkeille, koska niidenkin siementuotossa on vaihtelua.

MIKSI TULISI TORJUA?

- Tehokkaasti leviävä kasvi, joka tukahduttaa alueen muun kasvillisuuden. Hankala torjua esiintymän laajetessa. Heikentää luonnon monimuotoisuutta ja maisemallisia arvoja.
- Laajat esiintymät rajoittavat mahdollisia virkistyskäyttöarvoja sekä kiinteistöjen arvoa.
- **Laji on hävitettävä 1.6.2022 mennessä.**
- Suurinta uhkaa aiheuttaa hiekkamailla, kuten uimarannoilla. Tehokas vedenvälityksellä leviäjä

Kuva: Panu Kunttu, Allergia.fi

Huolehdithan vieraskasvijätteen ja muun puutarhajätteen oikeaoppisen hävityksen

- Ethän kuljeta jätettä lähimetsään tai muuhun ympäristöön!
- Kompostiin VAIN lisääntymättömät kasvinosat
- Lisääntyvät osat hävitetään polttamalla
- Kysy tarkemmat ohjeet jätteen hävittämiselle paikalliselta jätehuoltoyhtiöltäsi

Lapin vieraskasvit tunnetuksi ja haltuun -hanke

- edistetään Lapin kylien maaseutumaiseman säilyttämistä ja suojelua
- tietoa haitallisista vieraslajeista ja opastusta vieraskasvien torjuntaan
- kartoitetaan Lapin vieraslajitilannetta, otetaan vastaan tietoa esiintymistä, käytännön torjuntaa yhdessä alueen asukkaiden ja toimijoiden kanssa
- pyritään tarttumaan vieraslajien tuomiin haasteisiin yhdessä muiden toimijoiden kanssa → vakiinnutetaan toimivat käytännöt Lappiin ongelmien ratkaisemiseksi

